

Nyheter från Radiomuseet

Nr 176, september 2023

Teknik och kultur i gemenskap

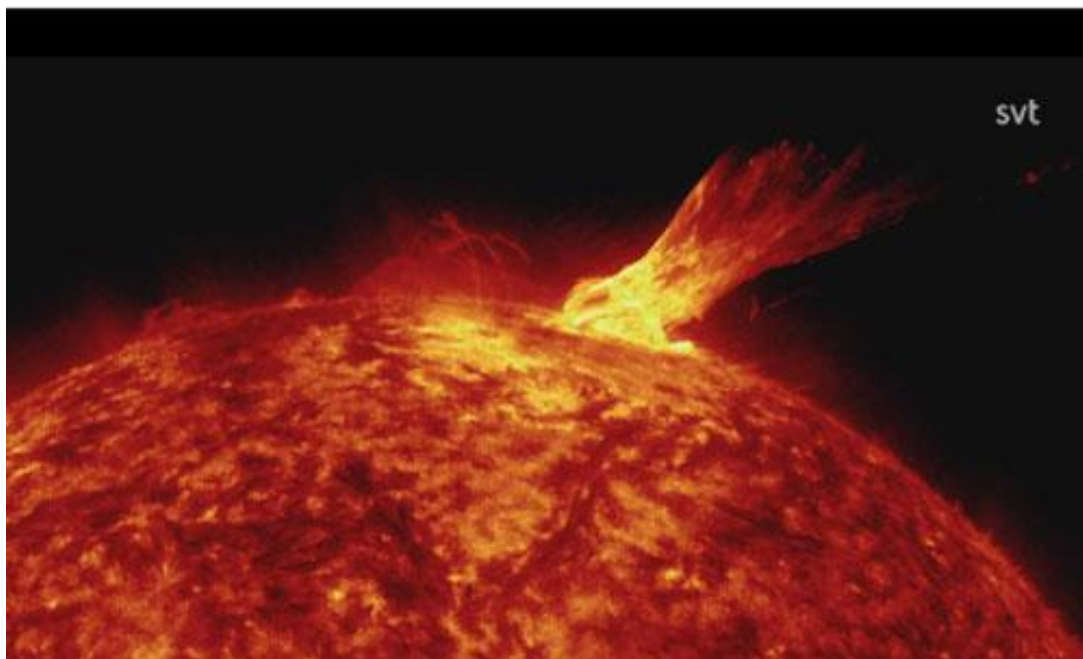

Bild: Skärmdump SVT

Välkomna till höstmötet

Vi träffas till ett medlemsmöte lördagen den 16 september klockan 12 på Radiomuseet. Inledningsvis blir det som vanligt information om läget för Radiomuseet, pågående arbete och framtidsplaner. Därefter blir det trevlig samvaro med kaffe/the och goda smörgåsar. Efter detta kommer Katja Lindblom att berätta om solstormarnas hot.

Vi vill gärna ha möjlighet att nå medlemmar och åhörare, som inte kan komma till Göteborg och kommer därför att göra både mötet och föredraget tillgängligt via zoom. Deltagare som vill följa mötet via zoom uppmanas att sända namn och e-postadress till info@radiomuseet.se. Vi sänder ut länken någon dag innan mötet.

KatjaLindblom vid en reflektor på Slottskogsobservatoriet

Bild: GöteborgsPosten

Solstormarnas hot

År 1859 ägde en mycket kraftig solstorm rum som registrerades av dåtidens instrument. Vad hände i Malmö 2003? Den våldsamma solstorm som nådde jordens magnetfält den dagen låg sannolikt bakom ett elavbrott i Malmö.

Katja Lindblom, som är astronom och föreståndare för Slottsskogsobservatoriet i Göteborg, berättar mera om detta inte minst för oss radioamatörer och radiolyssnare så spännande ämne och presenterar här en bakgrund till sitt föredrag:

Vår sol må vara en tämligen stabil stjärna men det innebär inte att den alltid håller sig lugn. Över tiden varierar solens magnetfält vad det gäller plats och intensitet och detta innebär aktivitetscykler som spänner över perioder på ungefär elva år. Elva år åt gången är solen således förhållandevis inaktiv men när de lokala magnetfälten på solytan därefter tilltar i styrka, uppstår solfläckar.

Dessa ter sig som mörka fläckar på solens yta och hindrar energiflödet från solens inre att nå ytan där solfläckarna befinner sig, vilket leder till våldsamma eruptioner runt solfläckarna. Det rör sig om laddade partiklar som slungas ut med enorma hastigheter, många hundra miljoner kilometer ut i rymden och inte sällan träffar de jorden.

För det mesta märker vi inte av någonting, då vårt magnetfält hindrar större delen av de laddade partiklarna från att nå atmosfären men har vi tur och befinner oss nära någon av polcirkelarna, kan vi få se polarsken som uppkommer när de laddade partiklarna från solen reagerar med kemikalierna i vår atmosfär.

Även om polarsken innebär vackra skådespel på himlavalvet, måste vi likväl se på dem som en påminnelse om att vår livgivande sol i allra högsta grad är en levande stjärna till vars nåder vi alla är utlämnade för även om jordens magnetfält skyddar allt levande på planeten från solens eruptioner så har vi människor gjort oss beroende av bland annat elektricitet och elektronik som inte är lika resistenta gentemot solutbrotten.

1859 inträffade den till dags dato största dokumenterade geomagnetiska stormen som orsakats av solutbrott. Händelsen har fått namnet "The Carrington Event" och under dagarna som jorden bombarderades av solpartiklar kunde polarsken skådas över hela världen. Telegrafsystemen i Europa och Nordamerika slogs ut och i vissa fall rapporterade telegrafisterna om att ha fått elektriska stötar under det att de försökte utföra sitt arbete och det låter kanske illa nog men likväl begav sig detta under 1800-talets mitt, långt innan elektricitet, och för den delen elektronik, hade etablerat sig i människans vardag och således var samhällena inte alls lika utsatta som om ett liknande utbrott skulle ske idag.

2003 inträffade ett större elavbrott i Malmö, sannolikt orsakat av ett solutbrott och detta kom att öka medvetenheten om hotet från rymden. Varför betar sig solen som den gör och vad skulle hända med oss om solen fick ett Carrington-klassutbrott idag?

Katja Lindblom

På youtube ligger det även två mycket intressanta inspelningar med Katja Lindblom.

Beboeliga planeter

Jonas Enander intervjuar Katja Lindblom 2021

<https://www.youtube.com/watch?v=b1kMoiFZ-O0>

Finns det liv i universum?

Föredrag av Katja Lindblom anordnad av Natur och Kulturarv VGR år 2019

<https://www.youtube.com/watch?v=hIN0LmtMxDo>

FAMILJEDAG PÅ ÄLVSTRANDEN

Söndagen den 10 september 2023 klockan 12-16

Radiomuseet

Varvshistoriska Föreningen

Frölunda Storband
spelar för oss.
OBS! Ställs in vid regn!

Lunch på MISS F

Du hittar oss på

Anders Carlssons gata
2 och 11,
Bror Nilssons gata 4b

www.radiomuseet.se
www.varvshistoriska.se
www.gmjs.se
www.vavstugan.se
www.stv.nu
www.frolundastorband.se

Fritt inträde

Göteborgs Modelljärnvägssällskap

Vävstugan

Spår & Tåg i Väst

Teknikhistoria för hela familjen

I samarbete med Älvstranden AB och Socialförvaltningen Hisingen, Göteborgs Stad

Kalendarium 2023

2/9 Veteranljuddagen 2023 i Hörby
8-10/9 Suicide Zero, konstutställning
10/9 Familjedagen
16/9 Höstmöte
28/9-1/10 Bokmässan
9/12 Vintermöte

Njut av musik på glasharmonika

Denna polska duo presenterar här ett underbart framförande av J. S. Bachs Toccata and Fuga in D moll på en mycket välklingande glasharmonika. Detta ärklart njutbart som det är när det framförs på orgel, vilket musiken ursprungligen är skriven för.

<https://www.youtube.com/watch?v=gDm4IphrlYg>

Lyssna även Mozarts Adagio och Rondo KV.617 för Glass Harmonica som duon framför tillsammans med en kvartett bestående av oboe, tvärflöjt, violin och cello.

<https://www.youtube.com/watch?v=zcZdqAF-hM8>

Konstutställning för Suicide Zero

<https://www.suicidezero.se/>

I år är tredje året vi har denna utställning

När: Fredag 8/9 kl 19:00 – 21:00, Lördag 9/9 kl 11.30 – 19:00, Söndag 10/9 kl 11.30 – 17:00

Var: Varholmsgatan 7, Göteborg.

Mer information finns här:

I samarbete med:

medborgarskolan

NAH
NATIONELLT AKTUELLT HJÄLP

RADIOMUSEET

WAKE
me UP

I oktober månad för två år sedan hade vi en konstutställning på Radiomuseet till förmån för Suicide Zero. Den var initierad av Satu Koivukangas och genomfördes med stöd av Medborgarskolan och Nordic Art Hub. Utställningen hade vi valt att förlägga till Varnhemsgatan 7 i Kungssten i Göteborg där inte mindre än 40 konstnärer ställde ut sina 56 målningar och konstföremål som de skänkt till Suicide Zero. Nytt för 2022 var att organisationen Wake Me Up deltog som medarrangör. Wake Me Up beskriver sin verksamhet på följande sätt:

Som ung är det viktigt att både känna glädje och att livet går framåt. Att bli hörd och känna sammanhang är en bidragande faktor till välmående, vilket underlättar övergången till vuxenlivet. Med Wake Me Up får du som är 16 – 22 år professionell coaching via videosamtal. Våra coacher finns här för att peppa och stödja dig framåt i livet. Varje samtal är konfidentiellt och kostnadsfritt. Tillsammans skapar vi mod, energi och mening!

Se hemsidan: <https://www.wakemeup.se/>

Bild: privat

En dag vill jag att världen ska bli en plats för alla, för det borde den varit från början. Men vi får göra vad vi kan nu, tillsammans. ❤️

Matilda Brundin

Suicide Zero

Barn från hela världen kom till Göteborg för Gothia cup

Bild: Gothia cup

Klubben The Prep Schools från England var här med hela 54 lag och omkring 1000 föräldrar. Totalt möttes 1876 lag från 71 nationer under 4771 matcher vid Gothia cup i Göteborg

Men hur kan det vara att gosa med en elefant?

https://www.facebook.com/djuna.barnes.18/posts/pfbid0VrFrEbx5bDhr8yOvXWvNYskAyVXCKvRXAh8hMNFYuuURGP6b8YkMWgvLGt2VLExMI?from_close_friend=1

Trådspelare till utställningen

Radiomuseet har flera trådspelare av fabrikat Luxor i våra samlingar men nu även en Webster från USA. Efter en genomgång utförd av Lennart Nilsson så fungerar denna bra idag. Den är byggd för 120V 60 Hz så när man spelar av inspelningar som är gjorda på en Luxortrådspelare så återges ljudet i något mörkare tonläge. I övrigt fungerar den bra.

Lyssna till en LUFOR-sändning

I nummer 175 av NrR efterlyste vi om någon råkade ha en inspelning från en LUFOR-sändning i Sverige. Vår medlem Göran Lindemark från Stockholm gjorde värnplikten 1966-67 och fick vid något tillfälle ett kassetband med två inspelningar av LUFOR-övningar inspelade parallellt med varandra på höger och vänster kanal. Dessa skulle då illustrera hur det kunde låta inom två olika luftförsvarsområden. Den ena utsändningen har även fått musik inlagd mellan rapporterna. Göran förde senare över detta band till en MP3-fil vilket kan avlyssnas via medlemsidan på Radiomuseetshemsida

<https://radiomuseet.se/intern-medlemssida/>

Vi är intresserade av flera inspelningar från LUFOR-utsändningar samt kommentarer till detta. Så här enkelt är det att bli medlem. Ladda bara ned blanketten via länken, fyll i den och skicka den.

<https://radiomuseet.se/medlemskap/bli-medlem-i-radiohistoriska-foreningen-i-vastsverige/>

Stereo 8 spelare i utställningen

Stereo 8 betyder att man kan välja mellan fyra inspelade stereokanaler på samma bandkassett. Bandet är dubbelt så brett som bandet på en på en vanlig kassettbandspelare. Det är inte vändbart och bandet kan inte backas utan det löper i en oändlig loop på samma sätt som Tefifonens band. Bandspelarna, som var populära i bilar framför allt i USA under 60-talet, var avsedda för förinspelad musik. Ljudkvaliteten var hyfsat god och njutbar även för klassisk musik. På museet kan man lyssna till en spelare tillverkad av EREF i Göteborg som vi anslutit till ett par mindre högtalare. Stereoeffekten är verkligen häftig!

Bandets bredd: 6,35 mm = 1/4 in, (vanlig kassett 3,81 mm)

Bandhastighet: 9,53 cm/s (vanlig kassett 4,76 cm/s)

Radiostationen i Indien som låter marginaliserade röster höras

Narsamma Masanagari leder de dagliga sändningarna på Community Media Trust i Pastapur.

Foto: Caroline Nordvall.

<https://globalportalen.org/artiklar/radiostationen-som-later-marginaliserade-roster-horas>

Radiomuseet på Bokmässan

Radiohistoriska föreningen i Västsverige deltar för nionde året i Bokmässan, som äger rum mellan den 28 september till den 1 oktober. Avsikten är att sprida kunskap om att Radiomuseet existerar och att det är ett intressant utflyktsmål för hela familjen. De speciella branschdagarna är borta och alla besökare är välkomna samtliga fyra dagar.

Vi kommer att informera om vad Radiomuseet kan erbjuda och vad man kan finna i vårt välfyllda bibliotek.

Sprid information om detta till era vänner och besök vår monter

Bokmässans öppettider

Torsdag 28 september	9.00–18.00
Fredag 29 september	9.00–19.00
Lördag 30 september	9.00–18.00
Söndag 1 oktober	9.00–17.00

Kalundborgsändarens betydelse i Norden

Kalundborgs långvågssändare har betytt otroligt mycket för oss lyssnare i övriga Norden genom åren. När FM-nätet nu tar över helt så fungerar det enbart i för de som bor relativt nära kusten till Danmark. Idag kan vi i Sverige lyssna till Danmarks radios 8 kanaler med perfekt ljudkvalitet via datorn. Men vad händer i en krigssituation? När kriget mot Ukraina är avslutat kommer man att säkert att utvärdera hur man har lyckats upprätthålla kontakten med befolkningen under kriget och få en uppfattning om hur pass sårbart internet och telefonförbindelserna blivit med den nya tekniken och vilken inverkan det har fått informationen till befolkningen.

Bland annat av dessa orsaker borde Kalundborg långvåg drivas vidare av säkerhetsskäl. Sveriges Radio stängde sina utlandssändningar över Sölvesborg MV-sändare år 2010 till stor sorg för lyssnare i Ryssland, Ukraina och Belarus. Denna sändare, som hördes utmärkt i Moskva, borde ha varit i drift idag.

Lars Lindskog

VETERANLJUDDAGEN 2023

*Hörby Radioförening HRF, i samarbete med
Experimenterande Svenska Radioamatörer ESR,
inbjuder till en dag på temat nostalgiska ljud.*

VeteranLjuddagen 2023 arrangeras lördagen den 2:e september kl. 10.00–15.00 i Hörby Radioföreningens lokal och i parken vid Kulturhuset i Östra Sallerup, Hörby. Se föreningens hemsida www.horbyradioforening.se för vägbeskrivning.

Program:

10.00 Visning av Hörby Radioföreningens museum.

10.00–12.00 Anbudsauktionen på eget och inlämnat gods pågår.

11.00 ”Ladies Program” Guidad visning av 1600-talsparken. Se www.karlxistenar.se

Gemytlig samvaro med möjlighet att köpa fika i Kulturhuset. Korvgrillning i parken. Visning av utställda ”klenoder” i utställningshallen.

13.00 Föredrag ”Paraply-Mårten och hans radiosändningar i Malmö”, Anders Widell

13.30 Föredrag ” Tidig Svensk radio” Peter Elg

14.00 Föredrag ” presenteras senare

Bytesstund hela dagen. Ni som har ljudprylar, t.ex. radio, grammofon, bandspelare, telefoni, telegrafi, amatörradio och närbesläktat att avyttra är välkomna att byta eller sälja. Vi ordnar detta direkt från bilens baklucka. Det är möjligt att boka en ”regnsäker” plats i ett av tälten.

Ingen anmälan behövs. Gratis inträde! Inga parkeringsavgifter!

Besök www.veteranljuddagen.se för mer information om bland annat tältbokning, klenodutställning, inlämning av auktionsgoods och försäljning av radorör!

Hörby Mellanvåg på 1179 kHz kommer att vara igång under VeteranLjuddagen.

Välkomna till en trevlig dag med många nostalgiska ljudupplevelser!

		
--	---	--

Hur Sveriges gränser har ändrats genom historien

Sverige omkring år 1150.

<https://www.youtube.com/watch?v=0wqxq0A3t7c>

Historien om Sverige

En nyproducerad serie av Sveriges Television

Historien om Sverige är en nyproducerad drama-dokumentärserie om Sveriges historia och är SVT:s största satsning någonsin. Den sträcker sig från istiden till våra dagar. Tanken är att det ska bli en spännande, storslagen och lättillgänglig serie för den breda publiken. Målet är att nå barnfamiljer och fokus ligger på relationer/igenkänning/möten. Man vill skapa ett brett intresse för Sveriges historia.

Serien är inspirerad av en motsvarande TV-serier om dansk historia som Matador och Krönikan från Danmarks Radio. Dessa serier innebar ett lyft för museerna i Danmark.

Historien om Sverige består av tio avsnitt och är på en timme vardera. De sänds hösten 2023 och vinter/vår 2024. SVT har anlitat fler än 200 forskare och historiker för att få all fakta rätt. SVT har haft mycket jobb med att behöva stryka och utesluta händelser och skeenden i historien.

Serien börjar sändas i november 2023 <https://www.svtplay.se/historien-om-sverige>

*Lovisa Almborg, verksamhetsledare
Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam)*

Laxholmen

602 21 Norrköping

011-23 17 30

lovisa.almborg@arbetsam.com

www.arbetsam.com

Kan artificiell intelligens vara farlig?

AI-forskaren Max Tegmark sommarpratade om riskerna och möjligheterna med den snabba utvecklingen inom AI.

<https://sverigesradio.se/avsnitt?programid=2071>

Max Tegmarks sommarprat kan inte lämna någon oberörd. Han visar på tydliga exempel på vad AI kan prestera idag och han önskar att man omgående slår till bromsarna på utvecklingen. Frågan är om mänskligheten är tillräckligt klok för att kunna göra detta. Om det verkligen vore så skulle vi väl aldrig haft atombomber och kärnkraft. Då hade inte Ukrainakriget startats mitt under den värsta klimatkrisen världen skådat.

Intelligens som inte är parat med klokskap är farlig. Kommer AI verkligen att kunna tillföra något positivt gällande detta?

Lars Lindskog

Jag är intresserad av SER

Mitt namn är Chris Sørensen och jag driver Jederlabben, ett företag som ligger i Moss söder om Oslo där jag bl.a. säljer rör. Jag är intresserad av att få mera kunskap om SER (Aktiebolaget Svenska Elektronrör) och önskar komma i kontakt med personer som kan känna till vad det finns för böcker, kataloger, artiklar eller annat som är relaterat till denna tillverkning.

Jag är för närvarande intresserad av skandinavisk rörproduktion i första hand eftersom övrig europeisk och amerikansk rörproduktion är väl representerad i litteraturen.

Chris Sørensen

chris@jederlabben.no

Rapport från radioverkstan på Gammelvala 2023

I år fyllde Gammelvala 60 år. Radiomuseet har haft en radioverkstad och en miniatyrtställning på Gammelvala i Brunskog under alla år från 2001, med undantag för coronaåren 2020 och 2021. Det har kommit medlemmar från när och fjärran för att reparera radioapparater och visa upp och berätta om radio från 1920-talet och framåt. I år var vi sex medlemmar från Göteborg med omnejd samt tre lokala medlemmar.

Vi har haft samma disposition av utrymmet sedan 2013, alltså vid 8 tillfällen under de gångna 10 åren. Vi tyckte att det var dags att ta nya tag och resultatet blev bra. Nytt för året var att Gammelvalas arrangörer hade avgränsat en del av ladan för att få ett förrådsutrymme genom att sätta upp en permanent vägg mot Radioverkstans område. Det underlättade verksamheten!

Vårt utrymme bestod fortfarande av tre delar, ett receptionsområde, en radioverkstadsamt själva utställningen med gamla och nyare apparater. Detta verkade fungera väldigt bra. Besökare vill gärna se de gamla radioapparaterna, som nu har åkt längre in och på väg till dessa måste besökarna passera verkstadsdelen. De stannade därför oftare och pratade med våra tekniker än tidigare.

Vi hann med ett föredrag under veckan. Som vanligt ordnade vi en väldigt trevlig grillkväll för alla medarbetare. Våra experiment för barn var uppskattade. Det är väldigt kul att vara med och se alla lyckliga leenden från barn och vuxna, som lyckas skriva sitt namn i Morsekod eller bygga en radio som fungerade.

2023 blev en succé för Gammelvala, som fick många fler besökare än normalt under detta bemärkelseår. Vi på Radioverkstaden känner att det gick bra för oss också.

Jeanette Nilsson

Utställningen

Jeanette Nilsson, Tommy Hamberg och Ulf Sjödén

Lennart Nilsson i den välutrustade radioverkstan

Elektronrörens tid är inte förbi särskilt inte för vandringsvågörret

Radiomuseet har fått ett vandringsvågrör av den typ som användes som förstärkare i TV-länkarna på 1970-talet. Röret överlämnades till Radiomuseet av vår medlem Kjell Markström som tidigare arbetat som chef inom televerket. Se artikel i Audionen nr 3 2023.

Nedan presenterar Jörgen Städje vandringsvågröret i denna artikel från 2008 i tidningen Aktuell Hållbarhet som ges ut av Bonniers News AB.

Vandringsvågröret (travelling wave tube, TWT) är ett högeffektivt, förstärkande sändarrör som utvecklats under många år och nått fulländning till exempel för TV-satelliter. Röret är en förstärkare och det finns varianter från 300 MHz till 50 GHz. Förstärkningsfaktorn kan bli så hög som 70 dB. Moderna rör kan nå en verkningsgrad på 40%. Röret har en katod och en anod (kollektor) som alla elektronrör, men mellan dem finns ett vakuumrör där elektronerna från katoden rör sig framåt som en stråle. Längs hela vakuumröret finns dessutom en trådspiral som är matad med högspänning.

När elektronstrålen rör sig genom spiralen kommer en del av energin att induceras i spiralen och således röra sig framåt långsammare än elektronstrålen. Återinduktion från spiralen får elektronerna att klumpa ihop sig (hastighetsmodulation). Effekten av detta ökar allt eftersom strålen rör sig längs vakuumröret. Till slut träffas anoden av ett tåg av elektronklumpar. Insignalen kopplas in i spiralen via en riktkopplare nära katoden och en annan riktkopplare vid anoden används till att ta ut uteffekten.

Vandringsvågröret uppfanns i England av österrikaren Rudolf Kompfner någon gång mellan 1942 och 1943 och kom att få stor betydelse för brittisk radarutveckling. Utvecklingen fortsatte efter kriget på Bell Labs. Den inre kaviteten där det råder vakuum utförs för det mesta som ett glaströr.

På grund av att spiralens materialjocklek måste ökas med ökad uteffekt, eftersom den annars kröks av värmen, kan vandringsvågrör med spiral inte göras för högre uteffekt än 2,5 kW. En annan variant, med mikrovågskaviteter i rad längs vakuumröret, coupled cavity TWT, kommer förbi detta problem, men blir å andra sidan smalbandiga. Ett sådant TWT-rör kan nå uteffekter på 150 kW eller mer.

TWT-rör är mycket vanliga i satellittranspondrar, TV-sändare, luftburen stridsledningsradar och för elektronisk krigsföring (tack vare den höga bandbredden). Den höga bandbredden gör också att röret fungerar bra vid EMC-provning.

Jörgen Städje

Se även artikel i Wikipedia: <https://sv.wikipedia.org/wiki/Vandringsv%C3%A5gr%C3%B6r>

Besök Varvshistoriska Föreningen

Varvshistoriska Föreningen i Göteborg är en ideell förening som har som mål att bevara och sprida kunskapen om storvarvsepoken i Göteborg, varvens verksamhet var en starkt bidragande till att Göteborgs blev en stor och viktig industristad i Sverige och i världen.

Vi finns på Götaverkenområdet, du är välkommen att besöka vår utställning på våra *Öppet husdagar* och vi ser gärna att du blir medlem för att stötta vår verksamhet. Se aktuell information på vår hemsida: varvshistoriska.se

Varvshistoriska föreningen i Göteborg
Anders Carlssons gata 11
Tel: 031- 51 02 07
Mail: varvshistoriskagbg@telia.com.

Varvshistoriska föreningen deltar i festivalen Kulturhamn Eriksberg den 26-27 augusti på Eriksberg.

<https://goteborg2023.com/jubileumsprojekt/kulturbatshamn-pa-eriksberg/>

Rundvandring på Radiomuseet

En verkligt professionellt gjord film skapad av journalisten Yuriy Novostavskiy från Ukraina i augusti 2017 under ett besök på Radiomuseet.

Här är länken och filmen:

https://www.youtube.com/watch?v=Q8_TIM2rbPM

Yuriy Novostavskiy

yuriy@novostavskiy.kiev.ua

Radiomuseet på youtube

Här finns antennbytet och andra sevärda youtubefilmer

Genom åren har det tillkommit en rad med youtubefilmer från Radiomuseet, som Viktor Ohlsson har lagt in lätt åtkomliga från vår hemsida eller direkt via denna länk:

<https://radiomuseet.se/youtubefilmer-om-radiomuseet-i-goteborg/>

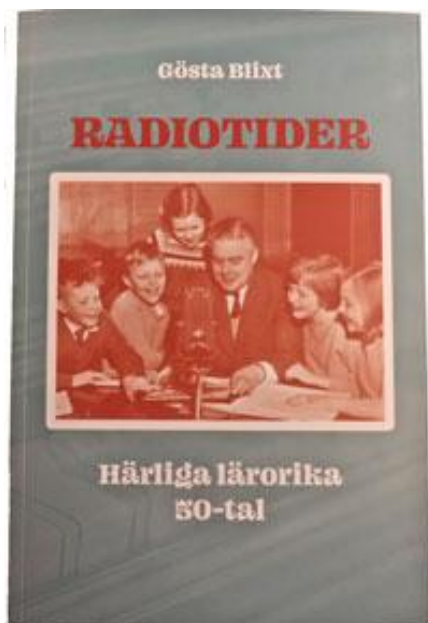
Radiomuseets youtubekanal

På Radiomuseets nya youtubekanal återfinner man bl. a. GP:s åtta minuter långa och rejält påkostade nyårsfyrverkeri, helt suveränt filmad av Viktor Olsson.

<https://www.youtube.com/@radiomuseet3586>

Lästips

Härliga lärorika 50-tal

Svordomar på plastband när radion var ung

Hur var det att göra radioprogram på den gamla goda tiden? Både knepigt och fröjdefullt enligt en nyutkommen bok, Radiotider av Gösta Blixt.

Manuset till Radiotider låg i en låda i 30 år innan det nu publicerats. Gösta Blixt arbetade med radio för barn och ungdom under dess storhetstid på 50-talet. Han ger en bild av en härlig pionjärtid, där tekniska svårigheter var till för att övervinnas.

Det fanns en enda radiokanal i Sverige, som alla lyssnade på. Direktsända program från Radiotjänsts studio var det som gällde. Att spela in någon annanstans var ett stort företag som krävde inspelningsbil och tekniker. Först spelades in på lackskivor men sedan kom magnetband av plast, som kunde klippas och redigeras. Det var en revolution, men banden var dyra och måste hushållas med.

När Gösta för skolradion skulle göra en intervju med den dåtida kändisen Starke Arvid Andersson, lyckades han utverka magnetband. Det var tur eftersom Arvid svor i varje mening. Svordomarna klipptes bort men sparades på ett särskilt band. Banden förväxlades och det var svordomarna som spelades upp för Sveriges skolbarn.

När Gösta Blixt skriver om inspelningar han minns passerar många kända namn revy men han lyfter också fram medarbetare i det fördolda, till exempel sekreterare och tekniker som förblev okända för radiolyssnarna.

En högaktuell programidé som kläcktes på den tiden är Adventskalendern. Och när Gösta Blixt efter radiotiden blev barn-TV-chef, tog han beslutet att fortsätta sända Kalles Ankas jul på julafton i TV. Programmet var ifrågasatt på den tiden men Göstas egna barn fick ett avgörande ord med i laget – till Kalles favör.

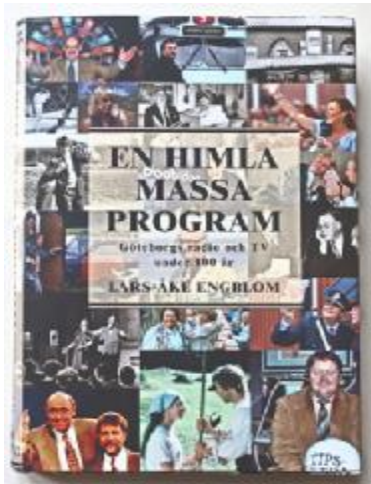
Det är fröjd och pionjärglädje över de gamla radiotiderna. Gösta Blixt saknade dock någon gång sitt älskade tidigare jobb som skollärare på landet. Och det han verkligen ångrade var att han filade bort sin breda värmländska när han kom till radion.

Boken är publicerad av Göstas dotter Margareta Beckerus via Förlags AB Björnen och kan där köpas för 140:- www.bjornen.se.

Inspelningsbil

Radio och TV från Göteborg

I en spännande bok skildrar Lars-Åke Engblom Göteborgs Radio och TV under 100 år. Boken som är på 264 sidor berättar om vad som hände inom detta område alltsedan 1920-talet fram till våra dagar och det är verkligen otroligt mycket.

Lars-Åke Engblom har arbetat som journalist och producent vid SR/SVT i Göteborg och var under åren 2002-2010 professor i medie- och kommunikations- vetenskap vid Jönköpings högskola.

Boken är utgiven av UniversusAcademic Press år 2020 och finns att köpa via Adlibris för 240:-

Radion i mitt liv

Under sommarmötet den 11 juni presenterade Elin Franzén sin avhandling som handlar om radiolyssnandet och bygger på omkring 200 personers förmedlade radioerfarenheter. Som medlem i Radiohistoriska föreningen kan du gå in via Radiomuseets hemsidan och lyssna till föredraget.

Hennes bok kan laddas ned i pdf-format via följande adress:

http://mediehistorisktarkiv.se/wp-content/uploads/2021/10/franz%C3%A9n_radio.pdf

Om boken inte kommer upp direkt så ligger den under **Oktober 2021** i arkivet

Svensksändarna

En alldeles nyutkommen bok sammanställd av Stig Granfeldt handlar om radiosändningar på svenska från utlandet. Boken är utgiven av Sveriges DX-förbund med stöd av bl.a. Johan Berglunds minnesfond och Radiostiftelsen.

Radiosändningarna på svenska som hade sin höjdpunkt på 50, 60 och 70-talen har idag upphört helt och hållet. Man skulle kunna tro att motsvarande program skulle ha ersatts av internetsändningar, men så är inte fallet. Information från utlandet förmedlas numera av utrikeskorrespondenter från våra svenska dagstidningar och etermedier och inte av ländernas egna nyhetsförmedlare.

För 300:- erhåller man medlemskap i Sveriges DX-förbund + denna bok samt medlemstidningen DX-Aktuellt i pdf-format. Önskas medlemstidningen DX-Aktuellt i pappersformat är priset 375:- Detta går att beställa här:

https://dxkop.sdx.se/?fbclid=IwAR0gnozJNwCtJmt58iFp_OzahSxYNIjPBAnfLV21ZI8sFrpBMlu0fHCz-G4

Radiotjänst 1925-30

Artikel av Peter Dahlén, professor i medievetenskap vid universitetet i Bergen, som handlar om de första åren då radioprogrammen inte kunde spelas in utan allt fick sändas direkt.

https://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitel-pdf/dahlen_0.pdf

Denna förening är värd en stor eloge för att ha skannat in många ovärderliga radiotekniska tidsskrifter från 1920- och 30-talen d.v.s. just den tid då rundradion utvecklades explosionsartat och då även icke tekniska tidningar informerade om hur man själv kunde lösa sitt behov av att kunna lyssna på rundradiosändningar från när och fjärran till en överkomlig kostnad. Idag har AEF skannat in tidsskrifter ända fram till sekelskiftet.

<https://www.aef.se/Amatortidningar/Amatortidningar.htm>

Museibutiken

Bo Carlsson, som är ansvarig för museibutiken på Radiomuseet, finns normalt tillgänglig under eftermiddagar, vardagar. På onsdagar är det öppet 13-17. Andra tider kommer affären bara att kunna öppnas om det finns funktionärer som har tid att vara med.

Bo Carlsson

bo.carlsson@bredband2.com

Telefon: 070-630 75 68

Stenkakor till salu

Radiomuseet har åter fått in många 78-varvsskivor. Vi arkiverar och registrerar dessa i vår databas där de är sökbara, Antalet registrerade skivor är idag är 3050 stycken. De dubletter vi får in säljer vi för 20:- per styck.

Hela samlingen med 78-varvsskivor är sökbara i databasen:

<https://radiomuseet.se/radiomuseets-databaser/>

De 78-varvsskivor som ligger ute till försäljning kan sökas via

<https://radiomuseet.se/78-varvsskivor-till-salu/>

Dessutom har vi ett flertal dubletter på 78-varvsskivor som tillhör arméstabens kurs i radiosignalering (morse). Dessa skivor skänker vi bort om det om någon som vill ha dem hör av sig. Annars kommer de att kastas senare i vår.”

OBS:

Vi sänder inga grammofonskivor per post utan dessa måste avhämtas på museet.

Vi lägger inte ut inspelad musik av upphovsrättsliga skäl men den kan avnjutas via vår besöksdator på museet.

Viktor Ohlsson

viktor.ohlsson@von.pp.se

Dubblettböcker från biblioteket till salu

Det finns en lång rad dubblettböcker till salu billigt på Radiomuseets bibliotek. Du återfinner dessa via följande länk:

<https://radiomuseet.se/bocker-till-salu/>

Allt kan beställas via info@radiomuseet.se eller direkt från mig.

Lars Quiding

larsq@bahnhof.se

Hjälp med reparationer

Christer Aronsson i Lindome

Jag driver sedan starten 1981 min firma, Lindome Radio & TV-service, i Lindome söder om Mölndal och utför reparationer och service på det mesta inom elektronik, Jag har stor erfarenhet av äldre och nyare radioapparater, stereo, HiFi, skivspelare, bandspelare, video, PA och gitarrförstärkare men reparerar inte platt-TV.

Tel: 031-795 31 10, Mobil: 0736-743103, E-post: lindome.radio@telia.com

Mats Larsson i Väröbacka

Mats Radio & TV Service utanför Varberg. Företaget arbetar med radio och TV-reparationer. Mats beskriver sig själv som envis och noggrann och vill att allt skall fungera.

Det går att kontakta Mats Larsson via telefon **070 351 47 75** eller via e-post: MRTV@tek.com

KOM ALDRIG MED OANMÄLDA GÅVOR TILL RADIOMUSEET

Electrokit Sweden AB

Elektronikbutik i Malmö, Sverige

Adress: Västkustvägen 7, 211 24 Malmö

Telefon: 040-29 87 60

Svalander Audio AB

Grammofonnålar, pickuper och mycket annat

www.svalander.se

Tema Elektronik

Tema Elektroniks butik är belägen på Nordostpassagen 7 i Göteborg, där har den legat alltsedan starten 1983. Under dessa år har vi levererat elektronikkomponenter och alla typer av tillbehör därtill.

Till oss vänder sig företag, skolor, kommun och privatpersoner både via butiken och per postorder. Idag lagerförs 13500 artiklar och hittar du inte vad du söker är du välkommen att kontakta oss - via våra leverantörer har vi tillgång till ett mycket stort antal produkter.

Tema Elektronik Technica AB, Nordostpassagen 7, 413 11 Göteborg Telefon 031-428690,
E-post: magnus@temaelektronik.se Öppettider: vardagar 09:00 – 17.00

Elektrolytkondensatorer mm säljs av

LH Musik & Audio AB
Atlasvägen 55, NACKA
08-718 00 16 Öppet 10-15 vardagar
lhmusik@gmail.com

Hjälp med mediaöverföringar

Min butik RE*STORED i Spinneriet Lindome har nu ny adress Göteborgsvägen 473 i Kungsbacka. Vi är ombud för Uppsala Bildteknik och kan erbjuda deras tjänsteutbud i Västsverige. Bland Uppsala Bildtekniks kunder finns filmbolag och museum och företaget har fått Bäst i Test av tidningen Ljud & Bild för sin överföring av smalfilm. RE*STORED beräknar pris, hjälper dig till rätt val och transporterar filmerna personligen till och från labbet i Uppsala. Vi överför även videoband, diabilder och ljudband. Företag, föreningar och andra organisationer kan anlita oss för att berätta och visa vad man kan göra med gammal film och varför man inte bör vänta längre. Ta gärna en titt på vår hemsida, ring 0700-928052, e-posta till info@restored.se och besök oss i butiken i Kungsbacka. Den ligger efter Gamla Riksvägen c:a 2 km. från Freeport i riktning mot Lindome. **Sven Östlind Hemsida:**
www.restored.se

BEVARA DINA MINNEN!

Överför dina äldre ljud- och videinspelningar med familj, släkt och vänner till CD eller DVD. Det är ofta en uppskattad present. Vi på Sveriges Ljudmigreringscentrum arbetar med att bevara svenskt kulturarv. Vi hjälper dig gärna att överföra dina inspelningar till CD, DVD eller annat digitalt format för att bevara dem in i framtiden.

PRIS-EXEMPEL 2009

Video till DVD
Har du VHS, VHS-C, SVHS, Hi-8, Video-8 eller filmer i andra format från brollop, dop, skolavslutningar, resor eller andra aktiviteter som du önskar få överförda till DVD?
PRIS: FRÅN 100 KRÖNOR/BAND

Ljudinspelningar till CD
Har du ljudinspelningar på kassetband, rullband, tråd, DAT eller annan äldre teknik som du skulle vilja överföra till CD?
PRIS-EXEMPEL:
KASSETTBAND 60 MIN TILL CD: 120 KRÖNOR
RULLBAND TILL CD: FRÅN 250 KRÖNOR

[Migrera = Flytta, Överföra]
Sveriges Ljudmigreringscentrum är ett professionellt kunnande och utrustat centrum för bevarande av ljud- och videoprenn. Vi erbjuder tjänster som överföring av ljud- och videoprenn till digitalt format och tillgång till arkiv.

www.ljudmigrering.se

SLC
Sveriges Ljudmigreringscentrum
Lindomevägen 30
413 11 Göteborg
Telefon: 031-428690
E-post: info@ljudmigrering.se

[Smalfilm/Super 8 /III
DVD/USB](#)[Videoband \(VHS\)
III DVD/USB](#)[Diabilder/legativ
III DVD/USB](#)[Ljudband
III CD/USB](#)

Videoband (VHS) till DVD

Låt oss bevara dina bästa minnen

Vi på BGA Videoproduktion AB är experter på att göra om gamla videoband till DVD eller USB-minnen. Varje år vänder sig tusentals familjer till oss för att få hjälp med sina VHS, Hi8 & miniDV. Gör det du också!

Hur du gör för att anlita oss

Vårt motto är att det ska vara enkelt att göra om sina videoband till DVD eller annat digitalt format. Det enda du behöver göra är att ta med dina filmer till vår närmaste butik. På plats i butiken går vi tillsammans med dig igenom allt du behöver veta. Du får alltid ett kostnadsförslag när du lämnar ditt material till oss. -**Hitta närmaste butik**-

Ovanlig bandtyp? Inga problem...

Det spelar ingen roll vad du har för typ av videoband. Vi tar emot (nästan) alla format som har funnits på marknaden.

Exempel på format vi hanterar:

8mm, Betacam SP, Betacam SX, Betamax, Digital8, Digital Betacam, DVCAM, HDV, Hi8, microMV, miniDV, MPEG IMX, U-matic, Video8, Video 2000, VHS-C, VHS & S-VHS.

Läs mer...

- [Beställningsinformation](#)
- [Hi8 till DVD & USB](#)
- [Räntefri avbetalning](#)

Frågor?

☎ 010-10 19 160

Vardagar 9 - 18

Lördagar 9 - 15

Vi som svarar på dina frågor

Besök närmaste butik

- [Gävle](#)
- [Göteborg](#)
- [Jönköping](#)
- [Malmö](#)

Söker du radioscheman?

Medlemmar hämtar hem inskannade scheman från Radiomuseets hemsida

Serviceinformation finns från följande tillverkare: Luxor, Radiola, Centrum, Kungs, Aga, Concerton samt fartygsradio är nu inskannade och tillgängliga digitalt. Medlemmar i Radiohistoriska Föreningen i Västsverige har full tillgång till informationen via den interna medlemsidan på: <https://radiomuseet.se/intern-medlemsida/>
Login hittar Du på ditt medlemskort.

Om du inte är medlem kan du se hur du blir det via länken nedan:

<https://radiomuseet.se/medlemskap/>

De inskannade servicehandböckerna finns tillgängliga för medlemmar via den interna medlemsidan, men också för övriga via Områden / Rundradio/ Servicehandböcker. De som inte är medlemmar kommer dock inte åt beskrivningar och kretsscheman. För att komma åt dem måste man kunna logga in på den interna medlemsidan.

Nu kan man också söka på serviceinformationen i en sökruta överst på sidan. Där kan man få träff på även det som inte är inskannat. Man kan också begränsa sökningen till inskannat material.

Servicehandböcker

Sök efter serviceinformation. Om "PDF" är markerad får man endast träff på de typer där inskannad information finns.

Fabr: Typ: PDF:

Eller klicka på [pärmarna nedan](#). Där finns endast de typer där det finns inskannade dokument. Beskrivningar och scheman är endast tillgängliga online för medlemmar. Om du inte redan är medlem kan du klicka [här](#) för att se hur du blir det.

Om man vill ha information som inte är inskannad, eller om man inte är medlem, så kan man kontakta museet för hjälp med att kopiera den mot ersättning. För att komma åt inskannade beskrivningar och scheman är medlemskap att rekommendera. Då stödjer du också museets verksamhet.

Nils Pihlgren / Lars Quiding / Viktor Ohlsson

Antique Radios

Schematics, Pictures – För medlemmar i Radiomuseum.

www.radiomuseum.org

En bra holländsk hemsida

För den som söker ett radioschema till en radio så finns det en site där man kan ladda ned ett sådant utan kostnad. Det enda man behöver göra är att registrera sig.

Siten innehåller kanske inte så många svensktillverkade apparater men desto flera från kontinenten. <http://www.radiotechniek.nl/>

Scheman från Amerikanska radioapparater

Här hittar man massor av scheman från Amerikanska radiotillverkare

<http://www.nostalgiaair.org/Resources/>

Tipstack till Masse Andersson

Application Notes från Sylvania 1960

http://frank.pocnet.net/other/Sylvania/Sylvania_ElectronTubeApplicationNotes_1960.pdf

Erbjudande om begagnade rör

Radiomuseets rörförråd har många NOS-rör som ligger i sina originalkartonger.

Sedan har vi även många rör utan kartong liggande som är använda. Vi säljer ut dessa i rörsatser till kraftigt reducerade priser.

Till dessa priser kommer expeditionsavgift och frakt.

Rörtyp	Listpris	Antal	Summa
AZ1	120	5	150
EAA91 =6AL5	30	5	40
ECC81=12AT7	255	5	100
ECF80	30	5	40
ECF83	55	5	50
ECH84	35	5	40
EF50	45	5	50
EF9	100	5	100
EF80	35	5	30
EF183	30	5	30

EF184	30	5	30
EF91=6AM6	35/40	5	50
EL81	75	5	100
EL90=6AQ5	150	5	100
EL91=6AM5	35	5	50
5Y3GT	80	5	100
6AK5=EF95	35	5	50
6AU6=EF94	30/40	5	40
6H6 metall	35	5	40
6J6=ECC91	45/50	5	50
6V6 metall	170	5	150
6V6 GT	265	5	200
807	200	4	100
813	300	4	150

Ingvar Lund och Mattias Engström

Följ Radiomuseet på Facebook

Jeanette Nilsson och Matts Brunnegård är våra två mycket aktiva redaktörer för Radiomuseets faceboksida. Deras inlägg kommer nu även direkt in på Radiomuseets hemsida och kan därigenom nå ändå fler läsare.

Jeanette och Matts kan vi nå här:

Jeanette Nilsson
jeanette62373@hotmail.com

Matts Brunnegård
gjutaren26@gmail.com

Länk till Facebook: <https://www.facebook.com/Radiomuseet-136495834874/>

Nyheter från Radiomuseet

Deadline för septembernumret nr 177 är den 15 september 2023.

Välkommen med bilder, kommentarer och inlägg till Nyheter från Radiomuseet!
Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta.

Sök tidigare nummer av Nyheter från Radiomuseet:

<https://radiomuseet.se/nfr/>

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Audionen

Audionen utkommer med fyra nummer per år och distribueras på samma sätt som Nyheter från Radiomuseet via e-post i pdf-format till samtliga medlemmar. De medlemmar som saknar e-postadress får automatiskt Audionen i pappersformat hem till sin brevlåda.

Deadline för Audionen nr 4 / 2023 är den 5 november.

Jeanette Nilsson

audionen@radiomuseet.se

Följ Radiomuseet på instagram

Matts Brunnegård ansvarar för Radiomuseets instagramkonto. Har du någon bild till vårt konto så sänd den gärna med en kommentar till mig.

Matts Brunnegård

gjutaren26@gmail.com

Länk till instagramkontot

https://www.instagram.com/radiomuseet_goteborg/

Kloka ord

Arbetsfördelningens våndor

Den här historien handlar om fyra personer.

De kallades: *Alla*, *Någon*, *Vem-som-helst* och *Ingen*.

Ett arbete skulle utföras och *Alla* trodde att *Någon* skulle göra det. *Vem-som-helst* hade kunnat göra det, men *Ingen* gjorde det

Någon blev arg, därför att det var *Allas* uppgift.

Alla trodde att *Vem-som-helst* kunde göra det, men *Ingen* insåg att *Alla* skulle strunta i det.

Det hela slutade med att *Alla* skyllde på *Någon*, när *Ingen* gjorde vad *Vem-som-helst* skulle kunna ha gjort !!!

Tipstack till Kristina Wennerlund Eriksson

Lars Lindskog
Redaktör
lars@lalind.se

Viktor Ohlsson
Webbmaster
viktor.ohlsson@von.pp.se